

ТРЕШИ

НИХИ III Б

ЦОИНТ

СИНУСКА

ЧАЈНА

ЛМЛ

Франческа Лонго

**ОТМИЦА
ПРОФЕСОРКЕ
ЛАТИНСКОГ**

УЦА

ФИРМА

ГРАФО

ВАЛЕ

ОЛ

БМ

БРУ

Креативни центар

Едиција
ТРАНЗИТ
књига 7

Франческа Лонго
Отмица професорке латинског

Наслов оригинала
Francesca Longo **Come ti sequestro la prof**

Copyright © 2008 Edizioni EL, San Dorligo della Valle (Trieste)
За издање на српском језику © Креативни центар, 2010

Уредник
Анђелка Ружић

Лектор
Мирјана Делић

Графичко обликовање
Оливера Батајић Сретеновић

Силуете ученика нацртао
Душан Павлић

Припрема за штампу
Татјана Ваљаревић

Издаје
Креативни центар
Градиштанска 8, Београд
тел. 011 / 38 20 464, 38 20 483, 24 40 659
www.kreativnicentar.rs
e-mail: info@kreativnicentar.rs

За издавача
Љиљана Маринковић

Штампа
артпринт

Тираж
3.000

ISBN 978-86-7781-765-7

Франческа Лонго
ОТМИЦА ПРОФЕСОРКЕ ЛАТИНСКОГ

Едиција ТРАНЗИТ

Млаго створење које данас чийа књију носи њу књију са собом у будућности – она ја обликује, ушиче на њеја, оно учи из ње, њамџи је, чува је у себи. То је нешиџо шџџо се дешава само књијама за младе – и збој џџџа су оне џџџолико важне. Мојло би се чак рећи – важније од књија за одрасле.

Соња Хартнет, аустралијска списатељица и добитница награде Асџриг Линдџрен за 2008. годину

Едиција ТРАНЗИТ

Отмица професорке латинског

Франческа Лонго

Са италијанског превела
Весна Мостарица

Креативни центар

*Посвећено њој и њеби,
који сје се срели и разишли,
и ринудивши ме да живим*

УВОД

Мобилни звони неумољиво. Тешко да можеш да га искључиш док на мопеду, без кациге, иза Бајка, покушаваш да избегнеш саобраћајце. То јесте ружан сан, наравно, али и ружан сан је бољи од оног што те тек очекује. Сад звони и будилник, а затим наступа породица.

„Джи се или ћеш и данас закаснити!“ А Треши ионако зна да ће закаснити. У ствари, неће ни доћи на први час, она жена данас пита све по реду. Како уопште може да пита у осам сати ујутру?! Е, а сад треба да одлучи да ли да потегне стари изговор о одсуству професорке или да устане, умије се и брзо оде до кафића. Данас ипак у кафић, пошто је широк репертоар разних изговора већ обилато искоришћен прошле седмице, а тек је понедељак!

Треши устаје. Тај глас је прати у купатило, пара јој уши као лоше подешен радио, жваће речи као доручак ... *не може више овако ... да сам се ја према својој мајци јонашала иако ... јожури, не идеш у јозоришће ... имамо само једно куйашило ... иша би данас за ручак, за вечеру, у колико саши...*

Тек је петнаест до осам, а ни минут се не зауставља да предахне. Да ли уопште дише? Уздише. Стално уздише. Последња реченица, она на тераси на излазу, стиже као хропац. „Зар се тако облачи за школу? Покриј се или...“ Нема више.

Кућа је остала иза леђа. Избрисана. Радио је нагло искључен и Треши је поново своја. Музика и ајпод да би се суочила и са овим даном у овом свету странаца који мељу и мељу само да би те подсетили на то да постоје. Они, увек ту, увек присутни, са оним што су учинили и што ће учинити за тебе, за себе, за све. Да ли они икад мало слушају музику?

И Нихи је изабрала кафић. Прелазе заједно тај последњи део пута и кратким климањем главе назначују шта слушају. Свака у свом ритму. Главе мање-више, али ноге и руке крећу се истим темпом. Треши и Нихи, у ствари, воле исту музику, ону коју само неупућени могу да сматрају једноличном. Монотона је, напротив, мамино звоцање, сваког дана исто, од речи до речи. А *Startrashsound*¹ је све – само не монотон.

Alone is beautiful, but with the sound you're never alone... *Alone* је дивна компилација, CD који је са eMule-а скинуо и нарезao Пиг, који осим ADSL-а има срећу да му родитељи раде ноћу. Пиг баш ужива у животу: кад устаје, његови се враћају из болнице. Сретну се, цмокну и бар док обоје немају слободан дан, он сваке ноћи може да ради шта хоће на компјутеру. Пиг је јединац, чак му и баке живе далеко, и добро се организовао. Игре на плејстејшну у његовој кући страва су, могу да потрају од тренутка кад његови оду на посао све док те твоји не позову кући. А он остане да се игра сам. Срећковић. Мама га снабдева свим врстама основних потрештина, од сокова до слат-

.....
¹ *Startrashsound*, америчка рок група (прим. прев.).

киша, од кромпирића до кокица. Треба само да подгреје вечеру кад огладни. У суштини, зато га и зову Пиг.

На тротоару, управо испред капије гимназије, Вале и Велики Џим изводе своју свакодневну позу Лаоконове групе,² сплет руку и усана који је на почетку те велике љубави иритирао теткице. А онда су и оне укапирале да је немогуће одлепити их и помириле се са судбином, па им само гестовима показују да је звонило. Вале улази с великим за- кашњењем, а Великог Џима оставља у недоумици пред избором: да ли да оде до своје гимназије или да се смести у кафић и чека да се његова велика љубав ослободи школске робије.

Мало даље истетовирани Џоинт и његов највер- нији пријатељ Пирс, зависник од пирсинга, пе- тљају нешто са цигаретним папиром, дуваном и још нечим. Хоће ли ући? Или неће? Зависи. Од чега зависи? Све зависи од тога из ког угла по- сматраш свет...

Бифло је тај који стиже тачно на време, са својом торбетином пуном књига, својим бубуљицама и својом ужином, свежим хлебом и мортаделом. И Фирма, усправна и поносна на својим штиклама, умотана у све марке које се могу наћи у граду, ми- рише на кремице и дезодоранс, са свеже сређеном фризуром и само мало пене за косу на врхови- ма праменова. Беспрекорно је дотерана и ујутру у школи и суботом увече у дискотеци. Фирма зна

.....
² Грчка мермерна скулптура у Ватиканским музејима, у Риму, приказује како морска змија дави тројанског свештеника Ла- окна и његова два сина (прим. прев.).

шта хоће, иако је још млада. Фирма не пије и не пуши. Фирма учи колико треба, то јест онолико колико је потребно да нађе неког ко ће је одвести на неко друго место и омогућити јој да живи безбрижно. Њој би било сасвим довољно и да се виђа с неким фудбалером, али пошто њена породица захтева да иде у школу, Фирма се прилагодила. Уме инстинктивно да се онесвести кад не жели да је питају, неки пунолетни пријатељ шаље јој SMS-ом преводе, има као изговор више бака на самрти, а пошто зна добро да плаче и уметнички растопи маску, ниједан професор се никад није усудио да истражи здравствено стање тих старица. Као ни да испита да ли заиста постоје. Једина у разреду не носи на ногама језиве црне смрдљиве гумене чамце, не показује пупак и истиче своје нежне чланке сукњама тек нешто изнад колена. Професор биологије ју је одмах уочио, наслућујући да „ученица показује посебну предиспозицију за све што спада у познавање људског тела и свега с тим у вези“. Хтео је да запише ту опаску приликом оцењивања на крају године, али је ипак одлучио да је задржи за себе. И професори су људска бића, али је боље не показивати то на све стране.

Учучи излази из маминог ципа, с дредовима на глави и ранцем на леђима. Станује далеко, ово је већ трећа школа коју је променио. У прве две није био симпатичан професорима, вероватно због свог изгледа. Из ината нису хтели да прихвате то да учи код куће као луд и, да би га гњавили, увек су га испитивали намештајући му замке. Никад није добио позитивну оцену иако је све знао. Зато

Отмица професорке латинског

је његова мама, као свака успешна предузетница, сваке године доносила најбољу одлуку – да га премести. За три године Учучи је променио три гимназије, а увек би положио разред под условом да се више не појави у тој школи. Против њега је заиста била уперена и завист професора. Учучи је веома богат, кад буде дипломирао, требало би да оде у мајчину компанију, дакле посао га већ чека. И то на самом старту с много већом платом од оне коју су добијали његови наставници на крају своје каријере!

Мама га прати погледом да би се уверила да је ушао тачно на време. Већ више пута раније професори су хтели да га оборе јер је стално одсуствовао са часова. Овог пута је неће преварити. Учучи сигурним кораком прекорачује праг гимназијских врата. Уљудно поздравља теткицу, насмеши се Бру, која у пролазу порумени толико да јој се још више појачају црвенкасте акне, захваљујући којима је и стекла надимак,³ затим начуљи уши, чује брујање мотора маминог ципа и у великом стилу окреће се према улазу и запути у кафић. Уосталом, ако он не дође, ко ће им платити кафу?

У кафићу стари Либеро продаје кроасане и кафу, капучино и крофне. Кафић у близини гимназије јесте место окупљања младих у чију се будућност ниједан бармен не би кладио ни за евро. Стога је боље одмах наплатити. „А ко је у разреду?“, пита Треши вадећи слушалицу из ува. „Увек исти. Бифло,

.....
³ *Brufolo/brutta* на италијанском значи *бубуљица/ружна* (прим. прев.).

Бру, Чајна, Синуска, Буца, а можда и Фирма и Вале.“
Треши враћа слушалицу у уво и загризе кроасан.

У разреду су као и увек они који се из неког разлога не плаше испитивања на латинском. Фирма и Вале, јер су у стању да прикажу симптоме смртно оболелог од рака ако се неки професор само усуди да изговори њихово име, а осталих петоро јер, на своју несрећу, зна латински. Синуска и Буца сажвакале су га јер им учење не представља неки посебан проблем. Више воле да се забављају, али пошто их учење не мучи превише, а пре свега скида породицу с врата, која је ионако већ прилично измучена због старије браће, то онда обављају без већих тешкоћа. А, уз то, сви их много воле. Синуска је прави мали математички геније. Решава сваки проблем за пет минута и остало време проводи у слању цедуљица, непогрешиво их бацајући с краја на крај учионице. И не прави изузетке, помаже свима.

Буца, надимак који је добила пошто је већ у дванаестој години носила брус четворку, већ три године седи у првој клупи, поред табле, и свима великодушно помаже на свим могућим језицима, од оног за глувонеме до смешних дечјих знакова. Шампионка пантомиме, она је драгоцену немумшта интерпретаторка свих предмета.

Чајна је одлична и то је довољно. Потиче из неког непознатог места јужно од Пекинга, њени имају продавницу, добила је азил у Италији и једна је од малобројних у разреду који познају и локални дијалекат због небиситерке која ју је чувала као малу. За Чајну су латински, италијански, дијалекат, ма-

тематика, енглески, физика или неки други предмет исто оно што би за неког њеног вршњака били плејстејшн или ајпод. Само инструмент. Није јој тешко да га савлада. За Чајну ништа није немогуће. Појављује се и нестаје после часова. Нико не зна како проводи време ван школе, нико не зна да ли има пријатеље, дечка. О Чајни нико ништа не зна. А она није заинтересована да прича.

„бар дан!“ Ето, фалио је само Графо, његова пластична торба с маркерима и спрејовима и његов вечити осмех на лицу. Графу никад ништа није досадно, Графу је све добро. Оно што жели да каже пише по зидовима. И забавља га да пише и оно што га не занима. Графо воли да покреће руку и маркер, да гледа како попуњава слова и какав се утисак тиме добија. Графо не говори много, Графо не воли да се истиче. Сања неки вагон који одвози, одвози било куда, не њега, него његове боје и његове цртеже, његова широка и дебела или испуњена и угласта слова. Графо путује не померајући се.

„Било је и време“, мрмља Нихи. Графо касни кад се бежи из школе. Али време, као ни простор, не представља део његовог културног пртљага. Бар не на онај начин на који га схвата већина.

То су сви: седморо у разреду и осморо, с Бајком и Пигом, који псујући долазе, у кафићу. У том разреду их је претходне године било више. Али је Перусинијева, она из италијанског и латинског, у другом разреду одлучила да нису сви за гимназију која има тако сјајан углед. У избору оних који ће пасти и оних који ће проћи покошено је будуће треће Б. И садашње треће Б само је бледа сенка

оног од лане. „Да су ми одмах рекли да нисам за латински, променила бих школу још у првом разреду“, мудрује Треши ни не скидајући слушалице. Остали одобравају. Либеро доноси још кроасана и даје кусур Учучију. „Плаћамо свако за себе?“ „Плати ти, Учучи, вратићемо ти сутра...“ „Вратићете ми пре или касније!“ Нихи устаје и увређено баца новчаницу од пет евра на сто. „Ево ти, никоме не треба твој новац, бедниче!“ Има грозан карактер, одмах се увреди, прелепа је и недостижна. Учучи је обожава, остали такође. Треши узима новчаницу и убацује је у Нихину торбу. „Не смарај ... пусти га да плати!“

„*Arma virumquecano*⁴ ... преведи...“ Како је започела ова прича? Сад је осам и пет и Перусинијева је у разреду већ тачно пет минута. Прозвала је малобројне присутне и подсетила их на то да ће ово бити година десетковања. На почетку их је било двадесет пет, сада их има петнаест. Њој је довољно да до матуре доведе десеторо. А и мање. Зато што је школа озбиљна прича и захтева озбиљно ангажовање... Њен говор прекида Валин улазак. Сад је осам и седам минута. Перусинијева каже да овог пута може да уђе, „али ово је апсолутно последњи пут, понављам и наглашавам, апсолутно последњи да прихватам твоје кашњење!“ Вале се без речи увлачи у клупу.

„Данас испитујем.“ Сада је осам и осам минута. „Има ли добровољаца?“ Чајна молећиво гледа

⁴ Први стих *Енејиде*, пева латинског песника Вергилија, 1. век п. н. е. (прим. прев.).

Бифла својим бадемастим очима. „Молим те ... хајде ти ... синоћ је стигла нова роба и радила сам у продавници до два ноћас...“

Хоће ли упалити? Бифло је већ шест пута одговарао латински, има све петице и четворке. Други имају можда само по једну оцену. Чајна још ниједну. Мала Кинескиња је у опасности. Парох је објаснио Бифлу да треба помагати досељеницима у Европску унију. Он је један од малобројних у разреду који још иду на мису, редовно иде у цркву и труди се да буде бољи. „Ја ћу, професорка!“ Тај његов гест је од срца. А и учио је, па зна.

Перусинијева с тешком муком скрива гримасу разочарења. У њено време, када је она била ђак, прозивало се насумице. Ко је знао, знао је, ко није учио, враћао се на место с лепом оценом за испит у септембру, ако већ не би био оборен на годину. Испитивати некога по седми пут права је срамота. Али можда жели петицу, не смеш да му подсечеш крила.

„Дођи ... дакле ... читај...“ „*Arma virumque cano...*“ „Преведи...“ Отварају се врата. Тачно је осам и десет. Улази Фирма вукући ноге на штулама. „Извините...“ „Али ово је школа, а не хотел!“, урла Перусинијева. „Опевам војску и снаге ... не, људе ... јуначка дела“, понавља Бифло, деконцентрисан због вике. „Не схватам, знаш ли уопште о чему говориш? Људи, снаге? Војска, јуначка дела? Па зар и ти не учиш? Зар и ти?!“

Сад је осам и једанаест једног понедељка пре подне у једном трећем Б у једној италијанској гимназији. Овде почиње трагедија.

Cloaca est...

Перусинијева

vis

Перусинијева стварно није нормална. Како другачије описати неког ко је у стању да испитује латински понедељком у осам ујутру?! Већина екипе трећег Б проводи први час у локалном кафићу, док у одељењу остају само они који се из неког разлога не плаше испитивања. Био би то још један од многих сморних школских дана да Бифло, највећи штребер у одељењу, грешком није отео професорку латинског.

И тако почиње авантура у којој учествују сви – и ђаци и професори. Иако се у почетку и не капирају баш најбоље, ово заједничко искуство довешће их до занимљивих открића и нових необичних веза.

vis

